

Για την βαρυσήμαντη έννοια που έχουν τα ψυχοσάββατα, θα πούμε εδώ λίγα λόγια.

Από το πρώτο συνθετικό της λέξεως καταλαβαίνουμε πως οι μέρες αυτές είναι αφιερωμένες στους νεκρούς, στις ψυχές, στον κόσμο των πνευμάτων.

Ο άνθρωπος δεν είναι μόνο σώμα που βλέπομε να ζει, να κινείται, να εργάζεται, να χαίρεται, να υποφέρει, να γηράσκει και να πεθαίνει. Είναι και η ψυχή η αθάνατη, που ευρίσκεται ενωμένη με το σώμα, όσο εκείνο ζη. Όταν όμως πεθάνει το σώμα, η ψυχή ζη, υπάρχει και παραμένει αθάνατη. Είναι πνευματική υπόσταση, αιώνια και μεταφέρεται στον αόρατο κόσμο των πνευμάτων.

Έτσι η Εκκλησία, σαν φιλόστοργη μητέρα, δεν είναι μόνο για όσους ζουν στον κόσμο τούτο, αλλά και για τα παιδιά της που πέθαναν και η ψυχή των ευρίσκεται στον πνευματικό κόσμο.

Η διδασκαλία αυτή είναι βασική αλήθεια της ορθοδόξου πίστεώς μας. Σαν συνέχεια αυτού του δόγματος είναι και μια άλλη διδασκαλία στενά ενωμένη με την προηγούμενη. Είναι η διδασκαλία περί της ανταποδόσεως, της κρίσεως. Ο Θεός θα κρίνει τους ανθρώπους σύμφωνα με τα έργα των.

Ο άνθρωπος είναι αμαρτωλός και ένοχος μπροστά στην θεία δικαιοσύνη, για μικρές ή μεγάλες αμαρτίες. Το σοβαρότερο καθήκον του ανθρώπου είναι να ευρίσκεται πάντα έτοιμος για την άλλη ζωή.

Η Εκκλησία εύχεται πάντοτε για την σωτηρία των παιδιών της. Αγωνίζεται να καταρτίζει αγίους, για τη βασιλεία των ουρανών. Πολλοί όμως άνθρωποι πεθαίνουν με ορισμένες ατέλειες και ρύπους, όχι γιατί ήσαν άπιστοι και ασεβείς, αλλά από αδυναμίες ίσως να ήλθε και ο θάνατος ξαφνικά και έφυγαν ατελείς και ελαττωματικοί στην αρετή και την αγιότητα.

Η Εκκλησία έρχεται βοηθός και παρήγορος και γι' αυτές τις ψυχές. Παράδοση Αποστολική, αρχαία, να προσφέρονται δώρα και προσφορές, κερά, λιβάνια, κανδήλια, υπέρ των νεκρών. «Δεκτά γαρ ταύτα Θεώ και πολλήν φέροντα την αντίδοσιν», λέγει ο Μέγας Αθανάσιος, «Ας φροντίσομε για την ωφέλεια των νεκρών μας. Ας τους δώσομε την πρέπουσα βοήθεια, ελεημοσύνες και προσφορές, γιατί αυτό τους δίδει πολλή ανακούφιση και κέρδος και ωφέλεια.

Γιατί αυτά δεν νομοθετήθηκαν στην τύχη αλλά από τους πανσόφους Μαθητές και Αποστόλους του Κυρίου παρεδόθησαν στην Εκκλησία, να μνημονεύει ο ιερέας πάνω στα άχραντα Μυστήρια τους πιστούς που εκοιμήθησαν», λέγει και ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Και προσθέτει πως «όσοι λησμονούν και αποφεύγουν να τελέσουν τα νενομισμένα στους νεκρούς των θα έχουν ευθύνη και αμαρτία».

Τα μνημόσυνα, λειτουργίες, ελεημοσύνες και όσα άλλα γίνονται για τους νεκρούς, έχουν μεγαλύτερη σημασία για κείνους που πέθαναν σε πολέμους, συμφορές και καταστροφές, σε ερημιές, σε θάλασσες, με θανάτους διαφόρους, και μάλιστα όταν δεν είχαν κανένα δικό τους να ενδιαφερθεί για την ψυχή των.

Η Εκκλησία μνημονεύει «των από περάτων κεκοιμημένων πατέρων και αδελφών», γιατί γνωρίζει την ευσπλαχνία του Θεού και ότι «νικά το φιλόανθρωπον».

Η ιστοργή αυτή της Εκκλησίας για τους νεκρούς είναι και μέγα μάθημα για τους ζώντες, γιατί τους καλεί σε συναίσθηση της αμαρτωλότητός των, στην μετάνοια και στην σταθερή προετοιμασία για την σωτηρία της ψυχής των στην αιωνιότητα του Θεού.

<http://www.iak.gr/Greek/KritisTimotheouPsykosabbata.htm>